

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novi predbroj, oglas itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rinstu malo stvarni, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovice.

Izlaži će: dne 17. i 25. novembra te dne 4. 12. 20. i 28. decembra 1899.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata s poštarinom stoji: 5 for. u obće, 1 na godinu ili for. 2.50, odn. for. 1.— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 5 nč. koli u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulla br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Budući broj izaći će u utorak dne 12. decembra.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru.

Iz carevinskoga vieća.

U sjednici carevinskoga vieća od dne 24. t. mj. podnio je česki zastupnik dr. Gregr. dvie interpelacije u českom jeziku, i to na ministra prosvjete i ministra za zemaljsku obranu.

U ovoj sjednici pokazali su česki zastupnici očito, da će mirnim i trieznim ali dugackim govori protiv vladi obstruirati. Na dnevnom redu bijahu vladine osnove o nagodbi sa Ugarskom. Prvi je govorio protiv, česki zastupnik Kaftan skoro dva sata.

Česki zastupnik Dvoržak govorio je najprije česki pak njemački puna 4 sata. On je predbacio vladi, da se bavi malenkostmi a zanemaruje velika pitanja. Govorio je i o odnosajih u Bosni, pa konačno izjavio, da njegova stranka neće glasovati za vladine osnove.

Čehom na pomoć prispio je bečki socialist Jax, kojega stranka je odlučna protivnica Ugarske. Proti nagodbenim osnovam glasovali će i kršćanski sobijalisti i tako neće vlada imati za nagodbene osnove niti svih njemačkih glasova.

Mirna obstrukcija českih zastupnika zadaje vladi i Niemcem trista jada. Za njemačke obstrukcije imala je tadašnja vlada za sobom čvrstu većinu i predsjedništvo parlamenta, dočim neima sadašnja vlada ni jednoga ni drugoga. Radi toga nastoji vlada, da bi zastupnike českoga naroda za sebe pridobila ili bilo kako umirila. Ona dogovara s njimi te traži puteve, kako bi Niemce i Čehne izmirila. Do sada nije njoj to pošlo za rukom, a dvojimo vrlo, da će njoj to u obće ni uspjati. Zastupnici českoga naroda izručili su vladi pismene uvjete, pod kojimi bi sklopili sa Nemci mir ili primirje. Koli vlada s Niemci, toli izvršujući odbor desnice, have se time za sada najvažnijim pitanjem.

Sjednica carevinskoga vieća od dne 17. t. mj. trajala je preko šest sati a govorilo se većinom radi obstruiranja. Glavni govornik kod razprave o nagodbenim osnovam bijaše hrvatski zastupnik B i a n k i n i. On je govorio punih 6 sata protiv osnovam izjaviv, da on ni njegovim istomisljenici nemogu ni kao Hrvati, ni kao Slaveni glasovati za ovakvu nagodbu. Mi Hrvati — reče — nesmiemo ostaviti osamljenu braću česku

u borbi protiv vladi. Slavska uzajamnost nesmije da bude praznina frazom! Što se tiče našega postupka, mogu biti braća Česi osvjedočeni, da ćemo ostati njima uz bok. Govorniku se je na strani desnice, osobito na klupama českih zastupnika, burno odobravalo i pljeskalo.

Od strane Niemca govorio je socialist Berner također protiv nagodbi. Značajno je za socijalističke zastupnike u carevinskom vieću, što su za njemačke obstrukcije Niemcem pomogli obstruirati, dapače pri tom glavnu ulogu igrali, a danas su protiv obstrukcije i uz Niemce, koji govore i rade protiv slavenskoj mirnoj i trieznoj obstrukciji.

Glavna razprava o tom predmetu bijaše na predlog zastupnika Kerna zaključena. Glavni im govornici bijahu izabrani Maštalka (Čeh) i Kaiser (nemački nacionalac) koji su govorili u sjednici od dne 28. t. mj. Prvi je govorio Maštalka. Česki narod, da stupa odlučno u boj za svoja prava. Česki zastupnici neimaju nade, da bi došlo do sporazumljenja između Čeha i Niemaca. Sadašnja nagodba sa Madjarima bili će posliednja, jer će se Madjari posve odijeliti Austrije.

Zastupnik Kaiser govorio je protiv nagodbi, nu on i njegova stranka da će glasovati za to, da se osnove o nagodbi izruči posebnomu odboru.

Pošto bijaše razprava zaključena, podnesli su česki zastupnici više stvarnih izpravaka. Zastupnik Breznovsk y predbacio je socijalistu Cingru, da je prerario veću svotu novca, na što je nastala silna buka i uzajamno vriedjanje. Izabran bijaše odbor, koji će suditi uvriediteljem.

S sjednici od 29. t. mj. podnio je česki zastupnik Janda sa drugovi prešan predlog, da se odmah opozove one oružnike iz Česke, koji su tamo poslani nedavno a nepoznaju jezika.

Slovenski zastupnik Berks zamoli predsjednika, da prekine sjednicu, dok bi se izabror jedan član odbora, koji ima suditi uvriediteljem. Sjednica bijaše prekinuta i član onoga odbora izabran. Česki zastupnici postavise više prešnih predloga.

Mjesto bolesnoga českoga delegata dr. Herolda, izabran bijaše kao delegat zastupnik Kaftan. Pročitana bijaše interpelacija zastupnika Spinčića i drugova, o postupanju zemaljskoga kulturnoga vieća za Istru o podarivanju blaga u Podgradu.

Za budući popis pučanstva.

Govor zastupnika Spinčića, izrečen u sjednici carevinskoga vieća od dne 23. novembra 1899., k prešnomu predlogu českoga zastupnika Doležala, kako da se ustanovi razmjer narodnostih,

kod predstojećeg popisa pučanstva u Austriji.

Govornik počeo govoriti hrvatski — pozdravljaj burnimi živio-klici od strane desnice — ovako:

Visoka kućo! Kakav sistem vlada kod nas u Primorju, to mora biti već svakomu poznato. Sav taj sistem ide za tim, da pokaze, kako su sve te primorske zemlje talijanske pokrajine, i da tamo neima nijedna druga narodnost prava na obstanak. Kako smo već daleko dotjerali, pokazuje među ostalim također ta okolnost, da se u Trstu sv. poslustrva nesmije obdržavati u slovenskom jeziku, da biskup nesmije u pojedinim krajevima svoje biskupije obavljati biskupske dužnosti, te da u istim mjestima dočekuju najslabije sina najvećega neprijatelja manarrije (glasovi: Menotti Garibaldi), da Menotti Garibaldi-a, vozećega se Loydovim purobrodom, stavljenim nu na razpolganje. (Oštri glasovi: sramota!) — Da se prikaže primorske pokrajine talijanskim, na to se radi na sve moguće načine; među ostalim i popisom pučanstva.

Zatim reče njemački. Visoka kućo! Predlog gospodina zastupnika i druga Doležala, smatram ja posve prešnim, i to osobito obzirom na odnosnje u Primorju, na krivotvorenje prigodom zadnjeg popisa, na temelju kojeg počinito se u tom desetogodištu mnogo nepravda u Istri, Trstu i u Gorici.

Zakon propisuje popis pučanstva polag obćeovnog jezika.

Mi imamo državne temeljne zakone, u kojima se narodom zajamčuje njihova prava na temelju narodnosti; ako se pako o tom radi, da se ustanovi u kojem se imade jeziku staviti napis na koju službenu zgradu, u kojem se imade jeziku podučavati u školi, ili u crkvi propoviedati, tada se više neptita za narodnost, nego za obćevni jezik, za popis pučanstva, koji bijaše krivotvoren. (Čujte! Čujte!)

Gospodo moja!

Hoću da Vam navedem samo nekoliko primjera, koje sam našao letimice u jednoj novini, koja upravo nešto o popisu pučanstva donasa, koji su mi inače poznati, te za tim još nekoje primjere, kojih se u tom času sjećam.

Nedavno ustrojše poštanski ured u okolici tršćanskog, u Rojnu; zelilo se je i zabijevalo, da tabla na poštanskoj zgradi nosi slovenski napis.

C. kr. ravnateljstvo pošta i brzojava, dakle jedna c. kr. oblast, odgovori su: „Ne!“ (Čujte! Čujte!) i to radi toga, jer imade u Rojnu na temelju popisa pučanstva od godine 1890. između 2000 stanovnika, samo 250 Slovenaca.

Gospodo moja! Tko hoće, da se — kazao bih — o smiečnosti ovoga dokaza osvjedoči, neka ide jednom u Rojan, da čuje kako se tamo govori. Nu imade i drugi dokaz o tom, kako je to smiečno, to jest, da je u slovenskoj školi u Rojnu upisano 258 djece (Čujte! Čujte!) i to slovenskih roditelja; dakle 258 djece od oko 250 osoba. (Smieh.)

To je posliedica, do koje se dodje popisom pučanstva na temelju obćeovnog jezika.

Etlo drugog primjera: Slovenci Trsta mole i zahtjevaju slovensku školu već od godine 1884., punih dakle 15 godina. Pa kakav bijaše zadnji odgovor na sve njihove odnosne korake? Odgovor na tu slovensku molbu sledio je u talijanskom jeziku — molim g. predsjednika, da pročitam samo par rječ — a glasio je ovako:

Per quanto riguarda la obbiezione dei mandatari dei petenti circa la procedura per stabilire il numero della popolazione slovena abitante entro il perimetro

della città, il computo si basa sul censimento della popolazione dell'anno 1890, che solo può essere normativo in proposito.

U koliko se tiče mandataru onih, koji su podnesli molbu za ustrojjenje slovenske škole, može se pozvati samo na popis pučanstva od godine 1890., koji odlučuje jedini u ovom pitanju.

Ljudi se pozvaše dakle na svoju narodnost, na svoj jezik, kojim u istinu govore, a vlada njim je odgovorila sa opazkom, da se može obzir uzeti jedino na popis pučanstva i na ništa drugo, premda da imade i po popisu mnogo hiljada Slovenaca u Trstu.

Naveli ću još nekoje druge primjere. Nedavno radilo se o tom, da se osnuju nekoja svećenička mjesta, te o uvedenju slovenskih propovieda u okolici Trsta i u Istri, i tada pozvalo se jedino na popis pučanstva, koji je, kako vidiste, posve krivotvoren; jer imade po ovom, primjericie između 2000 stanovnika u Rojnu, samo oko 250 Slovenaca, dočim je ono mjesto izuzam ono nešto doseljenih Talijana, skoro izključivo Slovenima napušeno.

Kako bijaše popis krivotvoren, pokazuje nam i jedau slučaj iz Sterpada u Istri, u obćini Buzet. U ovom mjestancu, koje broji oko 400 stanovnika, popisalo se je prigodom popisa pučanstva godine 1880. sve za Talijane.

Ali tamo govori se u istinu samo hrvatski, te imade baš u tom mjestu mnogo hrvatskih rodočluba, koje se je prigodom službenog popisa pučanstva vrstilo među Talijane, te su od c. kr. vlade za takove držani.

U Draguču, mjestu od oko 200 stanovnika, našlo se je kod popisa pučanstva od godine 1880. 13, neznam dali Hrvata ili Slovenaca, recimo Slavena, dočim je u čitavom mjestu jedna poznata mi obitelj — neznam dali je još tamo — u kojoj se govori talijanski, dočim se u svih drugih obiteljih tamo govori hrvatski.

Popis puka od godine 1880. izkazuje pako, da govore tamo sve obitelji talijanski, da im je dakle talijanski obćevni jezik, i da su dakle po praksi c. kr. vlade talijanske narodnosti.

Slično se je, gospodo moja, dogodilo napose i kod zadnjeg popisa pučanstva od godine 1890. u Krasici, Materadi, u Sv. Lovreću daljskom, te drugim, reći se može, u svim mjestima političkoga kotara Poreč. Čisto hrvatska mjesta, kao što je primjericie haš Krasica, upisalo se je kao skoro čisto talijanska.

Od kakvih je to posliedica? Upravo stanovnici Krasice molili su prije nekoliko godina za školu. Ovu njim se nakon duljeg otezanja također dalo, ali sa talijanskim naukovnim jezikom. (Čujte! Čujte!) — oni su molili hrvatsku školu i to na temelju popisa puka, dočim im se je reklo, da je upisano, da stanovnici obće u talijanskom jeziku, i oni da su dakle talijanske narodnosti.

Tako bijaše također u Fontani i skoro u svim mjestima napose u poručkom kotaru, tako da — kao što je rečeno — ako narod moli školu, dobije mjesto hrvatske talijansku (Čujte!), da se tako malo po malo potalijanči (Prigovor), čegu pako on neće.

Kao što se na taj način radi u školi, tako se u zadnje vrijeme postupa i u crkvi. Do sada bo su Talijani pomoću vlade svojim jezikom posvuda prošli, a u posliednje doba idu još samo za tim, da namjesto u crkvam samo Talijane, da se pak na taj način u javnom životu sve što je hrvatsko ili slovensko posve uništi. (Zastupnik Lenassi: Vi znate sami, da negovorite nego laž!) Govorite kasnije, inače ste vi gospodine Lenassi. (Buka. Povici: Neslušajte što on kaže!). Proit

takovoj infamiji neću da šutim. Ja sam naveo imena i brojeke.

Istina je, da se u zadnje doba osobito u jednoj biskupiji potalijančuju na sve moguće načine, ne samo putem c. k. ureda, putem autonomnih oblasti, putem škola, već također putem crkve, i to namještanjem takovih svećenika, koji nepoznaju hrvatski jezik (Čujte! Čujte!) onih mjesta, u kojih je hrvatsko stanovništvo, kano što i pokrajinu Istru i članovu Primorje, a ona gospoda, koja proglašuju to kao laž, morala bi navesti činjenice, inače mora se njih kao lažne proglasiti. (Živahno odobravanje i pleskanje.)

Predlog zastupnika Doležala i drugova jest veoma prešan također na naše odnose. Provesti se mora nepristran popis pučanstva, te kazniti ne samo one, koji navedu krivo svoj obični jezik, nego i krivotvorce, i to na temelju § 30. odnosa zakona. Kod nas se obično nedjeljivo popisne zapisnice među pučanstvo, nego dođe u kuću činovnik, n. pr. magistratski koji vrši tamno dužnosti političke oblasti prve molbe; isto tako dolazi i u občinama Istre obični sluga, ili u obće koji obični činovnik. Nu on nepita: „Koji jezik govorite, već reče: Parla lei italiano? Ili mu u obće postavi jedno ili drugo pitanje u talijanskom jeziku, pa ako upitani na isto sa „si“ ili sa „no“ odgovori, upiše ga kao da mu je obični jezik talijanski, on postane Talijanom, koji mora imati talijansku školu, talijansku crkvu i talijanski jezik u uredima. Radi toga moralo bi se — kao, što rekoh, kazniti ne samo one, koji daju krive izjave, nego također i osobito one, koji krivotvorce ili krivotvorcem pomažu, a to su činovnici c. k. vlade u Primorju. (Živahno odobravanje i pleskanje.)

Na ovaj Spincičev govor, razni su mu talijanski zastupnici Primorja, prigovarali i na drugi način protuslovlili, te je bio prinuđen, da odbije takve nepravdne navale sljedećim govorom:

Visoka kućo! Zast. Zanetti mislio je, da me može izpraviti u nekim točkama, i uputio se iz pretpostave, da sam ja tobože kazao, da u članovu Primorju bivaju namješteni samo talijanski svećenici. Proti tomu je on naveo imena svećenika, kanonika, profesora i župnika u Gorici. Nu tim nije on niti najmanje moju tvrdnju izpravio, jer ja nisam kazao, da u cijelom Primorju bivaju namješteni sami talijanski svećenici. Ja sam samo rekao, da u Primorju u hrvatskim mjestima također dobivaju mjesta Talijani, te ću kasnije i imena navesti, jer to g. Zanetti želi. — On je rekao, da ja nisam nikakova imena naveo; ja sam citirao toliko imena mjesta, da stenografi nisu niti mogli sve napisati, već su pustili prazan prostor, da ja popunim, ili su pak zapisali imena ali vrlo pogriješno.

Pita li me g. Zanetti za imena, gdje su Talijani, nepoznavajući hrvatskoga jezika, kao duhovnici u hrv. mjestima namješteni, to mu odgovaram, da u Vižnadi, i župi, koja je većinom hrvatska, namješteni su župnik talijanski podanik, koji nepozna hrvatskoga jezika. (Čujte! Čujte!)

Navadjanj mu nadalje, da se većina duhovnika, koji se u novije doba odgajaju za biskupiju porečku, n. p. Franca, Demario u Marčani i mnogi drugi, namještau u čisto hrvatska mjesta, bez da bi dovoljno poznavali hrvatski jezik.

On je nadalje hotio izpraviti, da se ne potalijančuju također putem crkve, nu ja moram opetovati, da se u istinu, u najnovije doba potalijančuju putem crkve, i to vrijeći imenito za biskupiju porečko-puljsku, za koju postoji konvikt u Kopru, u koji jedva da se primaju pitomeci hrvatske narodnosti, već skoro sami Talijani. (Čujte! Čujte!)

To radi biskup, porieklom iz pokrajine časnog zastupnika (zast. Zanetti): ali on zna podpuno hrvatski i slovenski! Ja nisam nikad tvrdio protivno, ja sam ga sam čuo! (Zast. Zanetti: on je nepristran čovjek!) Jest, veoma nepristran, kad takov konvikt uzdržuje za same Talijane, tako poznavno njegovu nepristranost!

G. zast. Verznassi je rekao, da je kod popisa pučanstva za svakoga ono napisano, što je sam naveo. Proti tomu opetujem, da su, kako sam prije kazao, organi oblasti kao u Trstu, tako i u Istri u kuću dolazili, te bez podastrijetli ukucanimi listine, samo progovorili par riječi, zapitali jednu ili drugu stvar, ter onda zapisali, da je obični jezik talijanski (zast. dr. Verznassi: Ja sam govorio o Gorici, ne o Istri). Onda me vi niste izpravljali, jer

ste vi govorili o Gorici, dočim sam ja naveo primjere iz Trsta i Istre, što se pak tiče sudova, to bi vam mogao kolega dr. Laginja više toga izpričati. (Taj govor dopiela čemo u budućem broju: Ur.) Ja mogu kazati toliko, da ima u Istri i kotarskih sudova sa 5, 6 i 7. konceptnih činovnika, a da od tih nijedan neznat pravo pisati ni govoriti hrvatski (Čujte! Čujte!) i kod kojih se vrlo često služe kod sastavljanja osuda tumačen. (Vika).

Što se tiče učiteljska u Gorici, nisam razumio riječi gospodina kolege, nu ja u obće nisam o tomu zavodu ništa govorio, i možda nebi bilo ni-lipego od mene da o njem govorim, pošto sam najposlje kod istog kao profesor namješten bio.

Nadalje je spomenuo g. zast. Verznassi, da se talijanska imena poslove njoju. Proti tomu izpravljam stvarno, da je u najnovije doba izdana zbirka zakona za Istru, a na koncu joj pridodano kazalo hrvatskih imena, koja su onda svu potalijančena, odnosno prevedena, neznat se gdje. Nastoji se slična imena u Italiji pronaći, te se je n. pr. hrvatska imena obćine Lovran i moje rodne obćine Kastav, u kojoj nema ni cigloga Italijana — gospoda se mogu uvjeriti iz popisa pučanstva — i koja broji preko 17.000 stanovnika, posve potalijančilo! (Glas na majorem Italine gloriani). Jest Italine gloriani. Tako su nazvali Opiccano — Opic, Catalana — Klana, rodno mjesto dr. Laginje, Betula — Breza itd. (smieh i povici: Čujte!) I to je zemaljski odbor dao tiskati, na trošak pučanstva, koje je većinom hrvatsko.

Gosp. zast. dr. Cambonu nemogu od govoriti, jer ga nisam moguo čuti što je govorio.

DOPISI.

Kaštelveners, 24./11. 1899. Dne 22. t. m. bio ovuda na prolazu g. namjestnik grof Gočs, te je tom prilikom posjetio i ovdješnju talijansku pučku školu. U svemu bilo u školi 53 djece t. j. one, koja polaze četvrtu, petu i šestu školsku godinu. Odmah kuza g. namjestnik djece, nek se ustanu oni, koji kod kuće govore „slavo“, na to ustane, — smije se ili bolje plaćite — 46 djece. G. namjestniku, činilo se valjda to nevjerojatno, te opet reče, nek se sada ustanu oni, koji kod kuće govore „italiano“, na to ustanu samo sedmorica. Čovjek nebi vjerovao, ali ipak je tomu tako. Nato g. namjestnik zapita g. učitelja, koji to jezik „slavo“ ovuda govore? Sad se umijesa „onorevole dr. Bubba“ načelnik u Piranu, pa kaže, da to nije nit „slavo“, nit „erato“, nit „italiano“, već da je to nekakva mješavina iz talijanskog i „slavo“. G. nu pak namjestnik odbrusi, da takov jezik ne tiskira, a moj gosp. dr. osta operušan kao mokra kokoš.

A znate g. dr., kojim jezikom mi ovuda govorimo? Znate sigurno, ali vaš fanatizam nije vam dopustio, da otvoreno istinu kažete g. namjestniku. To je g. dr. hrvatski, hrvatski, koji ako i nije ovuda posve čist. Ipak je mnogo bliži čistom hrvatskomu jeziku, nego li vaš piranski dialekt, talijanskomu. Ruku na srce g. doktore, pa kazite nije li tako, ta to vam je i sam g. namjestnik indirektno rekao.

G. namjestnik mogao se osvjedočiti o napredku djece, koja badava deru šest godina među po školskim klupama, a ne može drugčije ni da bude, kad su sva djeca hrvatske narodnosti, čak i onaj sedmorici roditelji hrvatski govore, a samo s djecom talijanski. Da su pak bila u školi djeca iz prve i druge škole gojine, alaj bi se bio g. namjestnik namijao, kad ga djeca nebi bila niti razumijeli, radi toga valjda nije ih bilo u školi.

Čovjek se zgraža, kada vidi ovakovu nepravdu, gdje nam se ne dopušta, da nam se djeca odgajaju u sladkom materinim jeziku. Tuj se očito vidi, kako se sistematično potalijančuju Primorje, kako se ga pripravlja za gladnu Italiju. Takve nepravde nisu trpili ni naši stariji, dok su stajali pod mletačkim javom, koliku trpimo mi pod sadanjom erom a nit je valjda ne trpi nijedan narod na svijetu.

Znateljni smo, dali će taj posjet g. namjestnika štogod koristiti, kad budemo pitali, da se talijanska škola, koja se anno prevarstvom uvukla, polurati, da li će on viteški izvjestiti u Beč o tom događaju, koji se više puta opetovao prigodom njegovu putovanja Istru.

Višnjani, 27. novembra. Nebudne židovski „Mali“ donio imenovanje manji

onara Palaorzi iz Rövereta za kanonika u Motovunu, učinio je to „Nemo“, nedelikatno pišući o župnikovoj holesi (koji je Bogu hvala odavana na svojim nogama), e da opravda postupak Flappov; buduće dokazivali da je to čin skroz politički nepoznavajući Palaorzi jezika puka. — O predstavljam piše „Nemo“ cio dan i svu noć a da zataji fiasco replike, dane u korist utenika (o kapelici se više negovori), gdje su sabrali od patriola tek 15 for. — Oglasišave po taliji, listićim još o vanrednoj svečanosti filarmonika... koje pak nije ni bilo. — Brižan „guarda puppole teatrale“!

Nametnuti upravitelj narinuo je obćini: novi dug od 6000 forinta, iza kako je povisio obćinske namete za dva puta od prošlih godina, i to u sv. Ivanu i Bačvi na 80%, a u sv. Vitalu na 70%. tako da će potlaćeni kmet očititi do kosti o ovim tustim godinama talijansko gospodarstvo nametnuto bez redovitog izbora: A kako i neće praviti dugova sa tolikim plaćam činovničkim, koje upropašćuju obćinu, i kad talijanske pisaršote valja plaćati mastno, jer rade — za svetu stvar, a svaku uru valja slano plaćati. Kad nije u što trošiti, kupuje se beretun i za školskog poslužnika. O nametima za poreznu obćinu Višnjani sugišno je i govoriti. Troškove i luksus valja platiiti.

Novac je dao zemaljski odbor, a kad su pitali Hrvati, nebišaje zalije, dočim je snda imali za dječije pazinske gimnazije. Sasyim da je liečnik u Višnjaju sa godišnjom plaćom od 1200 for., ipak dolaze obćini izplatboni pozivi za bolničke troškove. Kašnje će se hvaliti, da su uredili dobro obćinu. — Niesu prošle viti dvije godine da je sagrađena obć. zgrada, a potrošilo se je već dosta za popravke, a Bogu je plakati gledajuć razpucane stiene i to iza kako su u odboru bili ljudi o d o k a i vješiti graditeljstvu, osobito akademičari! A tužan kmet mora da štiti i plaća gosposku ambiciju. Već su na izmaku četiri mjeseca, odkad je zakonito zastupstvo bilo razpušteno, ali se vlada ne brine da izvrši, što je sama naredila, da u zakonskom roku obavii obće izbore. Valja da puk još malo gleda, kako se oglasi u talijanskom i njemačkom jeziku pribijaju.

Politički pregled.

U Pali, dne 2. decembra 1899.

Austro-Ugarska. U sjednici carevinskoga vieća od 1. t. m. razpravljalo se među ostalim o prešnom predlogu zastupnika Kubika, da vlada preuzme u svoju upravu poljsku gimnaziju u Tešinu. Njemački zastupnik Götz je pobijao predlog, dočim ga je češki zastupnik Kurz zagovarao. Mirna i triezna obstrukcija čeških zastupnika, kojim pritekoše u pomoć i naši zastupnici, zadaje vladi i Niemcem mnogo brige. Radi toga se nastoji izravnati česko-njemački spor. U to ime posreduju poljski zastupnici između njemačkih i čeških zastupnika. Poljski zastupnik Bilinski viećno je sa prvaci njemačkih klubova o tom pitanju. Vlada želi izravnanje toga spora jer znade, da njoj inače nemoguće u parlamentu proturati svoje osnove. Niemci izjavise spocetka, da bi se oni upustili sa Česima u dogovore, nu oni, da bi morali prije napustiti obstrukciju dok traju pregovori. Niemci zahtjevaju osim toga, da se na konferenciji stvori jezični zakon za cijelu državu, a ne samo za Česku i Moravsku.

Vodjam ljevica priobćeni su također zahtjevi, što ih stavljaju zastupnici česokoga naroda. Ti zahtjevi jesu: odпуст ministra pravosuđja dr. Kindingera; opoziv njegove provedbene naredbe k dokinuću jezičnih naredaba, te uvedenje česokoga kao službenog nutarnjeg jezika u čeških krajevih.

Eksekutivni odbor desnice viećao je također o zahtjevih čeških zastupnika, te biješe zaključeno, da se imade dati českomu narodu zadovoljština radi ukinuća jezičnih nare-

daba. Svi članovi toga odbora izjavili su se za uzdržanje većine. Izabran biješe pododbor, koji će sastaviti predlog, da se traži od vlade, neka opozove provedbene naredbe ministra pravosuđja. U tom odboru jesu: princ Schwarzenberg, grof Dzieduszycki, dr. Engel, dr. Kathrein, Povše i dr. Pacak.

Odbor desnice zaključio je nadalje, da se sve dotle odgodi prvo čitanje proračunskoga provizorija, dok nebude državni proračun carevinskomu vieću predložen u svih svojih potankostih.

Jedan gradacki list donosi viest, da vlada kani razpustiti gorički sabor, nehi li se novim izborom promienito razmjer glasova. Sada imadu naime u saboru Talijani 11, Slovenci 10 glasova i nadbiskup virinli glas. Ovaj obćino nesudjeluje kod razprava. Pošto je izmedju talijansko većine izabran predsjednik, to ostaje na svakoj strani po 10 glasova, te nemože doći do ikakvog zaključka u tom saboru.

Delegacije sastale su se ovaj put u Beču i to dne 1. t. m. Njeg. Veličanstvo primilo je na saslušaj delegacije, t. j. austrijsku i ugarsku, odgovoriv na pozdrave predsjednikah vrlo blagohotno. Ministar izvanjskih posala grof Goluchovski razložio je dne 2. t. m. delegacijam politički položaj, naglasiv dobre odnose naše monarhije sa svimi susjednim vlastimi.

Srbija. Iz Biograda javljaju, da bijaše kraljevskom naredbom od 26. pr. m. načelnik srbeske priestolnice Stefanović riešen službe i časti radi toga, što je potpisao ugovor o gradskom zajmu od 10 milijuna dinara, potreban za razna gradska poduzeća, na način, koji se protivi zakonskim propisom. Kod gradskog potrošarinskog ureda u Biogradu ušlo se u trag velikom pronevjeranju. Upravitelj rečenog ureda priznao je, da pronevjerjenje iznosi 100.000 dinara.

Iz Afrike dolaze sa ratušta nepovoljni za Afrikance glasovi. Englezke pomoćne čete stigle su jurve na bojište, te Afrikanci brojno slabiji moraju uzmicati. Kako se je moralo predvidjeti, Englezka će obje republike pokoriti i naložiti im bez dvojbe teške uvjete i terete.

Franina i Jurina.

Fr. Ča da su Bartolica skartali?
Jur. Nezna se pravo ne kako j' bilo, ma bi reć, da su se neć mej sobom pokcekali.
Fr. Ča ne bi ča maži povedali?
Jur. Ni su mi ga ne mi povedat svoje sranoti.
Fr. Ter da oni nisu talijani.
Jur. Ne. lego njihovi hlapeci.

Domace i razne viesti.

+ Ivan Minak, vrlj rodoljub i pomorski kapetan iz Lovrana; umro je na putu u Lizabonu. Duša se njegova našla carstva božjeg, a njegovim milim od nas iskreno sautešće!

Glavna skupština političke države „Edinost“, održavana prošle nedjelje u Trstu izpala je što se tiče mnoštva članova i važnosti pojedinih govora i govorenih zaključaka, toli sjajno, kao što je jedna posljednja njezina prednica. Skupština prisustvovala je čitav odbor „Edinosti“, državni zastupnici: dr. Laginja i dr. prof. Spinečić, istarski zemaljski zastupnici — osim spomenute dvojice — gg. Jenko, dr. M. Trinajčić, dr. D. Prinajčić, dr. Stanger i Mandić, tršćanski zemaljski zastupnici: gg. Iv. Vitez Naberger, Iv. Gorup, Vj. Gorup, Fr. Dočene i Iv. M. Vatrovec; načelnici iz Istre gg. dr. Kurelić iz Pazina, Dinko Babić iz Marezige itd. itd.

Prosto nam za danas nedostaje prostora doniel ćemo u budućem broju važnije dijelove govora i pojedine; resolucije prihvaćene na toj skupštini.

Tršćanska „Edinost“, kao glasilo našega političkoga društva donosa potanko opis čitave skupštine.

Konferenca zemaljskih kapetana. Austrijski ministar financija viećao je dne 28. pr. mj. u Beču sa zemaljskim kapetani svih pokrajina, zastupajući u carevinskom vieću, u zgradi carevinskoga vieća o uređenju novčanog stanja pojedinih pokrajina. Pogovoru prisustvovalo je i više zemaljskih prisjednika.

U posljednjem govoru naglasio je ministar financija Kinzovalčki, kako je nastala potreba, da se uredi novčano stanje pokrajina iztaknuv, da zakon o porezu na žestoka pića, od kojeg bi jedan dio pripao pokrajinama, nije jošie potvrđen od carevinskoga vieća. Odstelni predstojnik Jorka s e h predložio je sakupljenim zakonku osnovu o uvedenju pokrajinskoga nameta na državni porez na žestoka pića u iznosu od 10 for. po hektolitr. Taj zakon imali bi prihvatiti svi zemaljski sabori.

Novi predsjednik talijanskoga političkoga društva za Istru. U budućem broju govoriti ćemo o zadnjoj skupštini talijanskoga političkoga društva za Istru i ob uzročnici, radi kojih Bartolić nije htio više primiti časti predsjednika toga društva.

Mjesto njega bijaše izabran odvjetnik i zastupnik Benatti, jedan od najbješnijih naših narodnih protivnika u Istri.

Novi taj predsjednik zove se doduše Srećko (Felice) na dvojim, da će biti u uspjeh talijanskoga političkoga društva sretniji od njegova predašnika, ako ne, da mu priskoi ono 20 milijuna Talijana, na koje se je u istarskom saboru u zadnjem zasjedanju toli ponosno i slavodobitno pozivalo.

Uzkrislitelj talijanske stranke u Liburniji. Na glavnoj skupštini talijanskoga političkoga društva, održavanju u nedjelju dne 26. novembra u glavnom Piranu, sjetio se je društveni predsjednik onih članova, koji su tečajem prošle godine preminuli. Među ostalim spomenuo je i pokojnoga Andrečića, bivšega načelnika občine Vepirane, o kojem reče, da je bio vjatan rodoljub i da je on uskrisio talijansku stranku u Liburniji. Ako je tomu tako, tada morati tu po Andrečiću u uskrisena stranka, stojati na vrlo klinavim nogama, jer se nije ni sam uskrisitelj nikada podučio kazali pred svojim zavedenim slušnicima, da je on Talijan, ili da je njegova stranka talijanska. On se je možda čutio novopopečeni Talijanem, ali svoje Vepirčane i Poljanice nije smio pred njimi Talijani nazvati.

Činovnik, koji želi biti umirovljen. Kod c. kr. ravnateljstva pošta i brozova u Trstu, služi jedan činovnik VIII. platežnog razreda, po rodu i čuvstvu Niemac, koji troži izliku, pod kojom bi došao brže do mirovine. On je slaboga zdravlja; imade 40 godina službe, te je u svoje vrijeme rovac proti starim činovnikom, koji su imali 40 godina službe dokazujuć, da bi se morali maknuti i dati mjesto mladim. Osim ostalih zasluga za umirovljenje imade taj gospodin i tu, da se često zadire u ščave i talijane, što gorko čute i teško podnose njegovi podređeni.

Gospodin ravnatelj Felicetti neće stalno znati za te kriposti svoga podređenoga, jer bi inače zadovoljio želji njegovo, te bi mu pripomogao, da dodje do mirovine i da ju uživa mirno na pr. u Berlinu, gdje neima ni ščava ni talijana.

Talijanski svećenik Istre nepučaju se u politiku — poslije smrti. Naši narodni protivnici i njihovi listovi izliču uvijek kano glavnu pogriješku hrvatskih i slovenskih svećenika Istre; njihovo uplitanje u javne poslove svoga naroda. Ti naši svećenici nebi smjeli po sudu talijanske gospode, pačati se u ništa, izvan

crkve i oltara. Oni bi morali biti slipe i gluhi na sve lopovštine; što ih počinjavu danonice naših narodnih protivnici na našem narodu. — Tada, i samo tada, bili oni, dobri, vrijedni i poštteni. Nu čim se naš svećenik bilo gdje zauzme po svojoj dužnosti za duševni i tjelesni boljak svog mukotrpnog naroda — on prestaje biti u očijlu naših dušmana svećenikom, on je agitator, on je buntovnik, on je nedostojan svoga stališa. Takovoga svećenika valja osuditi, klevetati i proganjati; sve dolje, dok se nemakne, ili dok se ga moralno neubije.

All' to vriedi samo proti našim svećenicima. Za talijanske svećenike, bili oni i najžešći agitatori, najvatreniji širitelji zlosretne „Lege“ i najodusevljeniji pristae talijanskoga političkoga društva — za njih vriedi druga mjera, njih treba suditi po drugom zakonu.

Tomu nam je pružio novi dokaz bivši predsjednik talijanskoga političkoga društva za Istru Bartoli, koji je prošle nedjelje u Piranu na glavnoj skupštini u pozdravnom govoru slavio bivše članove toga društva; sada pokojne župnike gg. Cociancicha i Ivicha.

Mi smo kazali u svoje vrijeme svoju obćovim pokojnicima, te nećemo uznemirivati njihovog pepela, ali držimo, da kako bijaše ovim dozvoljeno za života podupirati i raditi na korist i u svrhu talijanskoga političkoga društva, da bi to isto pravo morali uživati i njihovi živići drugog Hrvati i Slovenci, jer nije ni gdje rečeno ni napisano, da mogu i smiju raditi za svoj narod samo talijanski svećenici a naši da imadu prekršenih rukogledati, gdje im vuci razdiravci trguju i mrcvare narod.

Blagdan sv. Cirila i Metoda. Zadržski „Narodni List“ od dne 15. t. mj. piše o blagdanu naših sv. apoštola kolkko sledi:

Doznajemo iz najpouzdanijeg izvora, da se je M. P. O. Serafin dr. Belamarić, novoizabrani redodržavnik franjevacon konventuala dalmatinsko-pudunskih, obratio S. Stolici molbom, da opet dozvoli svetkovati blagdan naših apoštola S. Cirila i Metoda na 5. srpnja i to: sa ritus duplex secundae classis; a da se dan S. Antuna Zaccarie svetkuje u drugi dan. Sveta Stolica uzvrla je neodborive dokaze O. Belamarića i dragovoljno pristala na sve što je tražio, i tako će se naši S. apostoli unipred u ovaj redodržavni svetkovati u pravi dan i svečanim načinom. Nebi li se i naši presvjelili biskupi mogli S. Stolici obratiti, da se po svim našim župam, na gornji način svetkuju naši apostoli; dok se sada nesvetkuju ni u pravo vrijeme, ni dostojnim načinom, jer se svetkuju sa duplex minus, skoro najnižim ritusom erkovnim?

Škola u Zbandaju. U zadnjem broju priobćili smo viest iz Zbandaja o komisiji glede škole. Dopisnik nas je izvijestio, da će se u prvom razredu podučavati samo u hrvatskom jeziku, a u drugim razredima, da će biti uveden talijanski kao obvezatan predmet.

Doznajemo, da je proti tomu glasovalo občinsko vieće grada Poreča, pod koji spada Zbandaj, te jednoglasno zaključilo u sjednici državnoj predpomoć sriede, da nastavni jezik zbandajske škole bude talijanski.

U Zbandaju je zgoljno hrvatsko pučanstvo, — te isto nije pitalo, niti pita talijansku školu, u kojoj djeca nebi napredovala, već školu u svojem jeziku. Vidit ćemo što će raditi kompetentne oblasti.

Bivša razfratrica Pantaleo, koji se pridružio bio Garibaldijskoj četi poslije Marsalskog izkrcanja; te pobunio sićalske mašale, umro je ovih dana u Italiji.

Tršćanski „Piccolo“ veli o njemu, da je zanikao kumire, a ostao odan svom dušom, „plemenitoj, veličanstvenoj jedinjoj istinitoj i spoznavajućoj vjeri — vjeri Isusovoj“.

Ko bi po tomu rekao; da je „Piccolo“ židovski list? Nu to nam bas potvrđuje što smo od više strana čuli, da će se naime Mayer, sa svim osobljem redakcije javno obratiti i pokrstiti, te početi pisati u kršćansko-socijalnom duhu!

U tudjem okru vide ... itd. U posljednjem se broju „Popolo Istriano“ obara sa vrlo neotesanim epitetima na jednog konduktera na državnoj željeznici; što je siromah zaboravio; da na pučinskoj stanici otvori vrata na jednom odtjelu kola, te se je time jedna zenskinja vozila do Vodnjana, mjesto da istupi u Pazinu; Mudro je pako zašutio slučaj, što no se zbio pred nekoliko sedmica na vodnjanskoj stanici. Tu je stupio u kola, i tako u jednak opredjeljen za gospoju, mladi sve-

ćenik a dovoljno naklepen, koji se kasnije na zahtjev konduktera izrekao kao Don (Giovanni) Kol, te nije bilo načina, da ga kondukteri jedan za drugim navedu, odnosno osvjedoke, da tu nema mjesta za njega. On se dapače oborio na nje sa takvom kulturom finom i uglađenom, kakvoju u nas nema mjesta niti med bangalozima, a kamo li kod konduktera drž. željeznice. Nimalo nije bio bolji niti sa svojom suputnicima, bližnjeg nepučackog odtjela. Kad je pako tekom vožnje mimo prozora prolazio kondukter, a on žurno na prozor i stade za njim vikati; „Lei, lei come si chiama?“ — a pošta bila kisa sa vjetrom — mome ti Jovanin frik klobuk neitrago u zrak. To bila e to sama Providnost božja, da mu se polagama ohlade upaljeni mozdani; dok nije napokon svoju hiljadogodišnju kulturu sa svojom časnom osobom iznesao sa kola u stanicu Kanfanara; te bez klobuka morao dalje.

Iz Motovunščine nam pišu: 22. novembra 1899. Dne 20. t. mj. pred noć, stigao je u Motovun g. prof. Goës. Čujemo da ga motovunski načelnik sa ondješnjimi obč. savjetnici i c. kr. činovnici što si dade njihje dočekati. Rekoh sa ondješnjimi obč. savjetnici, jer prem da je g. načelnik dan prvo pismeno nazupnio namjestnikov dolazak trojici izvanjskih obč. savjetnika, nakanom da i oni prisustvuju dočeku. ovi se uzlegoše, cienići koristnije nastojati oko svojih posala, nego li poč' čekati onakovog namjestnika.

Takodjer bijaše ozlašeno, da drugi dan u jutro na 8 sati imao je prinatni suslušaje. Na njedan od Hrvata, koji sačinjavaju ogromnu većinu pučanstva ove mjestne občine, prem da bijaše hladan zapovjedani; ne približi se onomu c. kr. namjestniku cienići do nepotrebnim, kad se namjestnik i tako izrazio na Gorickom, da mi Slavani u Primorju nećemo nigda (!) doć do svojih prava. Zašto dakle da mu se mi veselimo? Zašto da idemo k njemu na suslušaje? Naše tužbe bi bile bezkoristne, naše prošnje bezuspješne. Neka mu se veseli i sjaj mu čine Talijani; jer oni imaju zašto, a ne mi.

Piša nam iz Srednje Istre. Velika bi potreba bila svim naobraženim narodnim slojevima, od riečnika hrvatskoga jezika, na predplatu kojega pozivaju dr. Iveković i nasljednici prof. Broza. Osobito bi bio potreban takav riečnik našim učiteljima. Nu odakle da oni sirote potrose na jednoć po 10 for. kada sa kukavnom plaćicom tek da živu. Nebi li mogli izdavalci riečnika poslat povjerenicima u razne kraje sabiračke listine, pak da se sakuplja predbrojba za riečnik u mjesečnim obrocima od 1 ili 2 krune, a kad pojedinać uplati podpunu cijenu riečnika da ga tek onda dohite. Tako bi se prodaja riečnika pomnožala, a kupovali bi ga i manje-imući ljudi. Na taj način bi se mogla uspješno medju narod širiti i hrv. lepa knjiga. Naši krajevi su poplavljeni proizvodima tudjih knjizevnosti, koje poduzetli izdavači razpakuju putem agenata uz mjesečne odplate. Zašto nebi mogli tako prodati i naše poduzetne knjizare? (Op. u.) Gleda nabave riečnika savjetujemo drugi praktični način. U Istri je sada nekoliko steddnih i zumjovnih zadruga. Učitelji, željni nabaviti riečnik, mogu lako ulagati na svoje ime malenu svotu svakoga mjeseca. Kod posujitnica u Puli i Pazinu mogli bi to učiniti bez dolaziti u ta mjesta; poštom franko poštati. Kad skupe novčanu svotu, dignu je i podmiri predbrojba na riečnik. Te je vrlo jednostavno.

Iz Sluana nam pišu: Dne 19. novembra o. g. otvorila se nova podružnica sv. Cirila i Metoda u Slumu. Konačno se spomenutog dana izpunila davna želja stanovnika našega sela. Tako je barem djelomice učinjen čin odanosti i zahvalnosti pramu družbi, koja je zidala hrvatsku školu u Slumu. No reć bi da je vrijeme htjelo nam smesti naše veselje. Vidjela je silna bura i zapriječila tolikim, da nisu mogli prisustvovati otvorenju naše podružnice. Ali tamburaši iz Buzeta oni se nisu ojavili, već dodjose medju nas, da udaranjem tambura svu mladost razvesele i zabave. Slava njima! Zivili svjestni tamburaši Buzetski!

G. Josip Flego iz Buzeta u liepim i odusevljenom govoru razlumaćio je narodu veliku potrebu ovakvih podružnica u Istri, poučio ih kako su naprtili školske taksu naši prijatelji Talijani, kako se tlači hrv. jezik hrvatski itd. Narod je sledio taj liepi govor vrlo pomljivo i bilo je često odobravanje, iz toga prešlo se na biranje odobora i bio je izabran predsjednikom poznati rodoljub Matko Funderle, koji će sigurno nastojati, da bude podružnica napredovala. Upisalo se onaj dan 90 čla-

nova, ali da je bio narod vas doma, bilo bi i više, nu mnogi većinom muzevi su po poslu odsutni, te će se upisivati kad koji doma dodje. Bile su i dvie šaljive lutrije, prodavalo se nmaie jednu smotku i dva zrna soli, te je ta lutrija izbacila na korist družbe liepu svoticu od 12 K. i 20 h. Na to mladost počela plesati i zabava je trajala do kasno doba noći. Molimo gospodu tamburase da nas opet posjete i upriličie nam tako liepu zabavu.

Naša družica „Edinost“ donesa je posljednjih dana „pripisano“ od V. Novak-a iz Jičica, kojim se preporučuje svojim mušterijama, osobito svećenstvu, da se i nadalje služe u njega, u svim knjigovežkim radnjama. Doga je sve u redu. Dužnost nam je na svaki način, da idemo svoj k svomu, nu pri tome ne smijemo zaboraviti na svoj zavod, koji moramo podupirati u prvom redu. I mi u Puli imademo knjigovežicu odgovarajuću budi si kojoj drugoj, a i sa cijenama ne prešterajama, koje bi bile tim niže, čim bi se nastojalo što više podupirati sa radnom naš obrt. Zaludan je sav naš napredak u bilo si kojem smislu, ako nećemo sami da podupiremo svoje podhvatne ljude. Kad ih nemamo, tad jadikujemo: eto, mi bi napredovali i gledali uz bok drugima koracati, ali nemamo ljudi, nemamo ljudi! Sapienti sat.

Na smrt na vješalima je odsudio porotno sudiste u Rovinju 30godišnjju brivčevu ženu Filomenu Civitico, što je umorila svoju punicu. Punica je stanovala kod svoj sina i svoje snahe, a svakodanju koricu lieba zasluživala si je sama. No od duže je godina snaha gledala svoju punicu priekim okom, i to radi toga — kako je sama priznala na raspravi — jer je mislija, da sin podupire tajno svoju majku, i da je punica rekla njejojim svojim prijateljicama, da njezina snaha nije baš osobito niti skladna a niti vriedna. Iznajprije htjela je Filomena otrovati svoju punicu, ali joj se to nije posrećilo. Kad je prije nekoliko dana bila punica sama kod kuće, upotrebi snaha zgodnu priliku, napade na nju, te joj britvom prezeza vrat, ustied česa je snaha smjesta umrla.

Iz Milja kod Trsta pišu nam: dne 1. tek. — Jučer je dospjela razprava radi pronevjerena više od 2 tisuće forinta občinskog novca. I tom je prigodom došlo na vidik, da je velika riba pojedla malu. Načelnik Ubaldini, najveći krivac, kako su to odvjetnici tvrdili, figurirao je kao svjedok, a občinski tajnik je bio osudjen na 8 mjesec zatvora. Jedan je riešen. — I ovaj listak pridodavamo viencu uzor talijanskih občinskih uprava.

Poduzetnikom i radnikom na uvaženje! Ces. i kralj. generalni konsulat u Šangaju izvjestio je c. i kr. ministarstvu izvanjskih posala, da se u zadnje doba kod onog ureda opetovano javljaju radnici te mali poduzetnici iz Primorja molbom, da se im nadje službu kod gradnje žitnjanskih željeznica.

Svako nastojanje u tu svrhu bilo je bezuspješno, jerbo velika poduzeća u Kini doista upotrebljavaju Evropejce kao inžinire i kadšto kao male poduzetnike, u ostalom pako, zbog znatno jeftinije nadnice, mal ne izključivo Kitajce kao nadglednike i radnike.

Obzirom na loše odnošaje za europske radnike u Kini, koji kažu da nije korisno putovanje onamo, opominje se ovim načinom pučanstvo, da se u Kinu ne seli.

„Gitanica“ i „Prvi istarski sokol“ u Puli, oredjuju u četvrtak dne 7. prosinca u 5 sati u večer u sokolskoj dvorani „Nikoljevu večer“.

Programi dobivaju se kod blagajne. Koji od gg. članova nebi dobio pravodobno poizva, nek se izvoli obratiti na Odbor.

Opaska. Darovi neka se donesu u društvenu veliku dvoranu u četvrtak po poine od 5 sati unapried i predađu u ruke od odbora tamo postavljenoj osobi.

Na imendan svih Katka obdržavani koncert i ples velikog tamburskog zbora u Puli, ispuo je vrlo dobro. Istina, koncert nije bio posjećen onako mnogobrojno, kako bi bilo trebalo, jer općinstvo nije bilo do sada vieću imati sastanke u rećeni dan, kadno sva društva imadu svoje veselice i plesove, kao rastanak sa veselim dobom, koja se nastavlja novom godinom.

Upravu „Naše Sloge“ primila je za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru u mjesecnu novembra: Fran Bavelzky, vjerodostojni u Požezi; sakupio u kućiz. župnika Lesny u Sesvetom p. 631, Mate Cinković, Bnkar dne 6. tek. mjeseca pri krštenju u kući Slanislave Golubović, sabrala učenicu Ivka Randić p. 455, Martin Čurić, sudb, pristav u Glini, sakupio u

Izviješće

o XIV. glavnoj skupštini „Krčke gospodarske zadruge“

držane dne 12. listopada 1899. na Malinskoj u Dubašnici.

Uslied poziva, uvrštenog u listu „Naša Sloga“, sastao se na Malinskoj u Dubašnici legalni broj članova i nekoliko gostova.

Vladu zastupa c. kr. politički povjerenik gospodin Lašić.

U jedanaest sati prije podne, predsjednik zadruge, dr. Dinko Vitezić, otvara skupštinu, predstavljajući vladinog povjerenika i putujućeg učitelja poljodjelstva, gospodina Franja Trampužu, te onda prelazi na dnevni red.

I. Točka.

Pozdrav predsjednika.

Predsjednik pozdravlja prisutne, radujući se liepom broju nadošlih članova; ali ipak želio bi, da se u buduće u još većem broju glavne skupštine pohadjaju, a napose preporuča mnogoč. gg. svećenikom i cienjenim učiteljem, da nastoje pribaviti što više članova »Gospodarskoj zadruzi« navlastito tim, da seljaku tumače svrhu i korist iste zadruge.

Ove godine — kaže predsjednik — porazdijeliti će se među članove besplatno do 400 kg americkanskog krumpira za sjeme i tako od godine do godine pribavljati će se i drugog raznovrstnog sjemenja, da se puk osvjedočiti može, da birajuć i mienjajuć sjemenje, hoće mu se najbolje i najkorisnije trud i trošak izplaćivati.

Žali, što ni ove godine — kano što ni prošlih trih godina — ne može javiti prisutnim zaključak glavne skupštine pokrajinskog gospodarskog vijeća, koja se je držala dne 19. svibnja ove godine u Poreču. Uzroci su tomu prije svega, što pokrajinsko gospodarsko vijeće neće da pripozna drugog jezika i drugog življa u našoj pokrajini do li talijanskog, i tako se mi ne možemo služiti našim materinskim jezikom, a što više, nama u Poreču nije zajamčena ni osobna sjegurnost. Uslied toga ne samo da nastaju kojekakova trvenja među istim vijećem i pojedinim zadrugam, nego su ove takodjer time priečne u svom radu, koji nemože imati toliko uspjeha, dok postoje ovi protinaravni odnošaji.

Predsjednici dakle hrvatsko-slovenskih zadruga u Istri podnijeli su i ove godine izjavu na pokrajinsko gospodarsko vijeće u smislu, da oni neće prisustvovati niti tadašnjoj, niti ikooj drugoj glavnoj skupštini istoga vijeća, ako njim nebuđe zajamčena osobna sjegurnost i dok jim nebuđe dozvoljeno služiti se svojim materinskim jezikom. *Predsjednik moli g. tajnika, da izvoli pročitati sadržaj dotične izjave; ovaj čita:*

Slavnom predsjedništvu

»Pokrajinskog gospodarskog vijeća«
u Poreču.

Svojimi dopisi od 22. siječnja 1897. i 7. siječnja 1898., podpisani predsjednici hrvatskih i slovenskih gospodarskih zadruga smatrali su se dužnima prijaviti tom slavnom predsjedništvu, da oni neće prisustvovati glavnim skupštinam pokrajinskog gospodarskog vijeća, koje su se imale držati i obdržavale se u Poreču dne 25. siječnja 1897. i 17. siječnja 1898., niti ikooj drugoj skupštini, dok se ne promjene u Istri obstojeće protustavne okolnosti.

Pošto ove nesnosljive okolnosti — još uvijek u cjelosti obstoje, a navlastito jer se ima i ove godine držati glavna skupština u Poreču, u kojem gradu nije nama zajamčena niti osobna sjegurnost, niti uporaba kod razprava našeg materinskog jezika, to podpisani očituju. pozivom na razloge navedene u gori spomenutih dopisih, da oni neće prisustvovati niti lještošnjoj glavnoj

skupštini pokrajinskog gospodarskog vijeća, koja će se obdržavati u Poreču dne 19. svibnja 1899.

Za predsjedništvo kotarske gospodarske zadruge
Krk, dne 14. svibnja 1899.

Dr. D. Vitezić v. r.,
predsjednik zadruge.

V. Tomičić v. r.,
predsjednik kotarske gospodarske zadruge u Opatiji.

Franjo Dukić v. r.,
predsjednik kotarske gospodarske zadruge u Kastvu.

Antun Rogać v. r.,
predsjednik kotarske gospodarske zadruge u Materiji za sudbeni kotar Podgrad.

Jakov Dražić v. r.,
predsjednik kotarske gospodarske zadruge u Buzetu.

Pangerc v. r.,
predsjednik kotarske gospodarske zadruge u Dolini.

Ica pročitanja predsjednik prošljedjuje:

Na očitovanju podpisani predsjednici podnijeli su prepis istog očitovanja vis. c. kr. ministarstvu poljodjelstva kroz c. kr. namjestništvo u Trstu molbom, da se već jednom stane na put onim žalostnim okolnostima. *(Odobrovanje i živili!)*

Preporučuje dalje predsjednik našem težaku većeg mara i truda oko obnovljivanja flotkerom uništenih vinograda, sadjenjem amerikanskih loza, jer vidjeti može svatko, da je to sadjenje od najveće potrebe, a i od velike koristi, bilo zbog količice i boljeg vina. Kako ste i sami osvjedočeni, vino je glavni proizvod ovoga otoka, s toga da uzmognemo i dalje iz toga koristiti imati, glavno je sadjenje amerikanske loze. Preporučujem dakle gg. članovom, da u nastoje podićati i obratiti puk oko gojenja iste loze.

Visoko ministarstvo poljodjelstva još godine 1897. pristavši na molbu ove zadruge, opredielilo je tekom pet godina za svaku godinu for. 250, da se porazdijeli među najbolje gojitelje goveda u ogledu, koji se ima godimice držati u gradu Krku. Tako i ove godine držala se izložba goveda u Krku, koje uspjeh izpao je posve povoljno, kako ćete moći čuti u tajnikovom izvješću.

Visokoisto ministarstvo opredielilo je znamenitu svotu za pospješenje gospodarstva na kvarnerskih otocih, a navlastito na našem otoku. — Akoprem da naredba s nepoznatog uzroka nije se žalibože do danas izpunila, ipak nemože propustiti, da se radi toga u ime našega pučanstva najtoplije zahvali istomu c. kr. ministarstvu. Iztiče zahvalu i prisutnomu putujućem učitelju gosp. Trampužu, koji se je osobito za to zauzeo. *(Živio!)*

Predsjednik priobćuje nadalje, da vlada namjerava otvoriti u Dobrinju tečaj za učenje u pletenju košara, a povjeriti nauku Ivanu Kirinčiću, koji se izučio u ovom zanatu na državne troškove u Žagi.

Toliko kaže, da je imao u kratko u svoje ime obavijestiti slavnu skupštinu, a tajnik da će obširnije izvijestiti o radu zadrugnog odbora.

Prisutni prihvaćaju ovo izvješće sa živio-klici.

Po tom predsjednik prelazi na:

II. Točka.

Slučajne opazke na zapisnik zadnje glavne skupštine.

Budući, da je svaki od gg. članova dobio po jedan primjerak izvješća prošle glavne skupštine, predsjednik, radi prištednje vremena izjavlja, da ga neće dati pročitati, ako to skupštinari ne zahtijevaju.

Gosp. pop Vinko Premuda, dobiv rječ, veli, da se točno vode zapisnici sjednica, dotično, da svi predlozi u zapisniku uneseni budu, jer, kaže dalje, na zadnjoj glavnoj skupštini ove zadruge, držanoj u Puntu, nenalazi se upisan prigovor učitelja Fučića proti podignutom barsu u zadrugnom vrtu; s toga molim da danas o toj stvari razpravljano bude.

Predsjednik izjavlja, da podignuti bars u zadrugnom vrtu služi na korist zadrugarom; jer se mogu osvjedočiti, kako amerikanske loze uspjevaju na baras propeljane; s toga trošak rečenog barsa nije bio suvišan; ali ako gg. članovi bi protivni trošku bili, »ja sam«, kaže predsjednik, »uiek pripravan iz mog džepa vas potrošak podmiriti«.

Svakako — kaže nadalje predsjednik — odbor je pitao od visoke vlade izvanrednu podporu za djelo o kojem se radi, i sva je nada, da će ona podieliti zamoljenu podporu, kao što je doprinesla za podignuće kućice, bunara i drugih radnja u zadrugnom vrtu, te da tako zadrugari neće nositi dotičnog potroška.

Predsjednik upućuje gosp. Premudu, da se oglasi svojim predlogom kod čitanja obračuna, jer to se sada ne spada ovamo, a medju tim stavlja ovaj predlog na glasovanje, koji bje od skupštinaru jednoglasna prihvaćen.

Pošto drugih prigovora nema, predsjednik, prelazeć na 3. točku dnevnog reda, pozivlje g. tajnika, da izvjesti o radu zadrugnog odbora u tekućoj godini.

III. Točka.

Tajnikovo izvješće.

Tajnik Juraj Mužina, na predsjednikov poziv, pročita sljedeće

Izviješće.

Zadrugnom se odboru namiče dužnost, da nakon prošlogodišnje glavne skupštine, obdržavane u Puntu dne 13. listopada, izvjesti o svom radu u tekućoj godini. Taj je rad uzko spojen sa gospodarskim odnošajima na našem otoku; neka mi s toga bude dopušteno, da prije nò predjem na izvještaj o radu zadrugnog odbora, napomenem koju o ovogodišnjoj ljetini, kao jednom od najglavnijih mjerila gospodarstvenog stanja.

Dvie minule godine bile su gledom na prirodne jedna lošija od druge; a ni tekuća godina nije bila po našeg kmeta sretnija, te se je ozbiljno bojati, da će se u mnogu kmetsku kuću na otoku uvući nemili gostovi — glad i nestašica.

Osvanu proljeće; naš kmet dao se veselo na radnju; vrieme mu je izprva bilo povoljno, te je pun nade očekivao, da će mu Petrova donieti obilja. Nu varava je nada, pa je i njega prevarila; vrieme se izopadilo, te je zlo i naopako uslied toga izpala i lještojna njegova žetva.

Mislio je jadan, da ako ga je izdala Petrova, neće biti tako sa Miholjom, te da će barem ova djelomično nadariti njegov krvavi znoj. Opetujem, mislio je težak, ali ostao je i ovdje prevaren; jer se već u prvoj polovici lipnja pojavila suša, koja je trajala čak do prve polovice rujna i tako ovogodišnja Miholja bila je takodjer slaba.

Šta će sada naš kmet, nego da svoju nadu položi još u jedan znatni proizvod smokava. Mislite li, da se oživotvorila kukavna nada i za ovaj proizvod? Nipošto, kad je tek počeo brati i sušiti, nestane sunca, a pojavi se kiša, koja je trajala prekinuto, ali punih 13 dana.

Smokve su na stalu zaplisljevale pune vode i padale na tlo. Tako je ove godine svršilo i sa ovim prilično znatnim proizvodom.

Što se pak tiče nekadašnjeg najglavnijeg proizvoda vina, a tom dan danas je teško govoriti. Filoksera nastavlja svoj posao uništenjem vinograda tako, da u nekojih općinama otoka vinogradari ne namaknuše vina niti za potrebu svoje obitelji.

Svi naši kmetovi nijesu još žalibože osvjedočeni o neophodnoj potrebi, da samo sadjenjem američkih loza može se zapriječiti tu nestašicu.

Jedina nada što preostaje našem kmetu u tolikoj nevolji, sastoji u proizvodu maslina.

Dao Bog da se i ona ne izjalovili!

Prelazimo sada na izvješće o radu zadrudnog odbora.

Tekom ove upravne godine držale se dvie odbornice, u kojih su se pretresala razna pitanja, što će vam u glavnom navesti.

Vladina podpora za uzdržavanje voćnjaka.

Pošto je lani minulo razdoblje od tri godine, tečajem kojeg visoko ministarstvo poljodjelstva podijelilo je podporu od 100 for. za uzdržavanje zadrudnog voćnjaka, kako se je to napomenulo u tajnikovom izvješću prošle godine, to se je zadrudni odbor obratio posebnom molbom ponovno na isto ministarstvo, da mu se podijeli za druge tri godine slična podpora od 100 forinta.

Visoko ministarstvo blagoizvolilo je pristati svojom odlukom od 16. veljače 1899. na navedenu molbu, donoseći za godinu 1899., 1900. i 1901. istu podporu od 100 forinta.

Pasmina svinja.

Kako se je već prošle godine obširno razložilo u tajnikovom izvješću, morala je, usljed izričite želje visokog ministarstva poljodjelstva — biti na ovom otoku još iste godine osnovana postaja naskoka sa nerizom prave Jorkshyre pasmine. Poslije toliko muku dne 17. studenoga prošle godine, predsjedništvo ove zadruge primilo je od predsjedništva gospodarske zadruge u Pazinu opredjeljenog mu neriza, ali to živinče izgledalo je tako, da se je na prvi mah opazilo, da neće odgovarati svojoj svrsi.

I zbilja poslije nekoliko dana Niko Žic-Muharić, voditelj postaje u Garici, prijavio predsjedništvu ove zadruge, da posto neriz nije sposoban za naumljenu svrhu, on se odriče svoje obveze, stavljajući živinče na raspoloženje predsjedništvu zadruge.

U takvom stanju stvari predsjedništvo se je svojim dopisom od 18. siječnja t. g. obratilo na Pokrajinsko gospodarsko vijeće u Poreču molbom, da isto izvoli odlučiti, što se ima činiti sa nerizom?

U riješenje ovog podneska, pokrajinsko gospodarsko vijeće svojim dopisom od 3. ožujka t. g. obzirom na to, da je c. kr. veterinar u Pazinu pronašao sposobnim neriza za određenu mu svrhu, pozvalo je predsjedništvo ove zadruge, da izvoli mjesto Nika Žica-Muharića predložiti drugog voditelja postaje.

Ali budući da se je ovdješnji veterinar odnosno na dotični poziv predsjedništva ove zadruge izjavio, da neriz, nalazeći se u Garici, posvećena je nesposoban za oplemenjivanje svinjske pasmine. — predsjedništvo ove gospodarske zadruge svojim izvješćem od 23. lipnja t. g. priopćilo je predsjedništvu pokrajinskog gospodarskog vijeća, da se na otoku nebi našlo druge osobe, koja bi se htjela primiti vodstva ove postaje sa nerizom, koji je pronađen nesposobnim.

U isto vrijeme zadrudni odbor obratio se je na visoko namjestništvo molbom, da bi isto poduzelo potrebite korake, da bude već jednom na vrijeme prikupljen za ovaj otok barem jedan sposoban neriz prave Jorkshyre pasmine, kako se to obećalo već lanske godine.

Poslije puna tri mjeseca zadrudni odbor nije još primio nikakva odgovora, ni od jedne ni od druge strane.

Podpora za poboljšanje gospodarstva i različitih pasmina blaga na kvarnerskih otocima, a navlastito na otoku Krku.

Visoko c. kr. ministarstvo poljodjelstva izjavilo se je spremnim podijeliti naročitu godišnju dotaciju za unapređenje poljodjelskih i stočarskih proizvoda na kvarnerskih otocima.

Odnosno na tu odluku, visoko c. kr. namjestništvo u Trstu, nakon što je saslušalo mnijenja putujućih učitelja poljodjelstva na ovih otocima, te kotarskog i pokrajinskog živinara, izradilo je nacrt erarijalne dotacije od for. 2160, koji bi se u tu svrhu imali podijeliti na otoku Krku.

Pokrajinsko gospodarsko vijeće svojim dopisom od 27. siječnja t. g. obavjestilo je o tom predsjedništvo

ove gospodarske zadruge, pozivom, da izrazi svoje mnijenje o istodobno dostavljenom nacrtu dotacije predložene po c. kr. namjestništvu. Predsjedništvo ove gospodarske zadruge u tu svrhu obratilo se je svojim dopisom od 3. veljače t. g. na općine otoka.

Iza dobivenih odgovora od strane općina i na temelju zaključaka primljenih u osobitoj sjednici zadrudnog odbora i prisustvujućeg putujućeg učitelja-gospodina Trampuza, predsjedništvo zadruge svojim dopisom od 28. veljače t. g. podneslo je pokrajinskom gospodarskom vijeću koli svoje, toli mnijenje pojedinih općina na daljnje određenje.

Žalibože do danas nije se dobilo nikakvog odgovora, akoprem ova godina, za koju bijaše naumljena navedena podpora, nalazi se već na svojem izmaku; gdje stvar zapinje; to je zagonetka.

Pasmina goveda (postaje naskoka sa bikom).

Buduć je ove godine iztekao rok pogodbi sklopljenoj sa Nikom Žicom-Muharićem, glede postaje naskoka sa bikom bujske pasmine u Garici, to je pokrajinsko gospodarsko vijeće u Poreču svojim dopisom od 24. srpnja t. g. obavjestilo ovu zadrugu, da njoj je doznačen bik rimske pasmine za osnutak postaje za naskok, i da u tu svrhu predloži osobu, koja bi bila voljna preuzeti vodstvo ove postaje.

Buduć je Niko Žic-Muharić posve točno izpunio obveze sadržane u prijašnjoj pogodbi, i pošto se je on na poziv zadrudnog odbora izkazao pripravnim preuzeti vodstvo ove postaje i tekom daljnjih dvih godina, to je bila snjime sklopljena dotična zaslužna pogodba.

Glede predanog bika, ima se opaziti samo to, da isti nije rimske pasmine, kako se je bilo obećalo, nego da je one, koje bijaše prijašnji, naime bujske pasmine.

Zadrudni razsadnik i američanske loze.

Ovoj gospodarskoj zadrugi nije poslo za rukom u tekućoj godini prodati preko 15.000 necijepljenih položnica američkih loza, tako da je ona radi toga imala ove upravne godine puno manji dohodak, prema onomu koji bijaše predviđen i ustanovljen u proračunu. — Da se barem djelomično odstrani taj manjak, zadrudni se odbor svojim podneskom od 19. siječnja t. g. obratio na visoko namjestništvo molbom, da bi isto izvolilo shodna narediti, da budu primljene i prodane ili darovane gorinavedene loze na račun države; ali žalibože kako proizlazi iz odluke 26. veljače t. g. c. kr. namjestništvo nije pronašlo uvažiti navedenu molbu, te se jedan dio loza razdijelio mukte među zadrugare, dočim se ostale dodalo predsjednicima u vrtu za iduću godinu.

S druge strane, da se učini pokuse, kako će uspjati različite vrste domaćih loza, ciepljenih, na različitim vrstama američkih loza, sadilo se bars uzduž puta, koji vodi u sredini razsadnika američkih loza, pripadajućeg ovoj gospodarskoj zadrugi u duljini od 91 metar. Potrošilo se u tu svrhu oko 200 for.

Radi navedenih činjenica, ekonomičko stanje se ove gospodarske zadruge tako pogoršalo, da je naš predsjednik morao njoj pozajmiti svotu od prieko 200 forinti, da ista može proslediti svoj rad. Po prilici polovica navedene svote potrošila se za nabavu jednog dijela modre galice, koju se daje zadrugarom uz nisku cijenu za skropljenje proti peronospori; a ostali iznos služio je za pokriće redovitih upravnih troškova.

Obzirom na ove okolnosti zadrudni se odbor obratio na c. kr. namjestništvo svojim podneskom od 2. kolovoza t. g. molbom, da izvoli izposlovati kod c. kr. ministarstva poljodjelstva, e da bi isto blagoizvolilo podijeliti našoj zadrugi izvanrednu podporu od 150 for. za uzdržavanje njezinog razasadnika američkih loza.

Do sada nije se još dobilo odgovora na navedenu molbu; ali nadamo se, da će biti uvažena, pošto je potreba dotičnih izdataka do očevidnosti dokazana.

Klaštrenje maslina.

Kao što drugih godina tako i ove godine, javilo je pokrajinsko gospodarsko vijeće, da će doći na ovaj otok klaštrelac maslina. On je doista došao u stanovito vrijeme i obavio svoj posao u Vrbniku od 8. do 11. ožujka, a u Dobrinju od 11. do 15. istog mjeseca.

Klaštrenje voćaka.

Već u prošloj glavnoj skupštini načuknulo se, da je pokrajinsko gospodarsko vijeće odlučilo poslati na naš otok klaštrelac voćaka, kako u druge krajeve ove pokrajine.

I zbilja klaštrelac je došao i obavio posao za ljetno razdoblje u Krku dne 21. i 22. lipnja, u Dubašnici 23. do 27., pa u Dobrinju dne 28. do 30. istog mjeseca.

Drugo naime jesensko klaštrenje obaviti će se polag obavijesti istog gospodarskog vijeća od 24. kolovoza t. g. u općinama Krk od 22. do 25. studenoga,

Dubašnica od 26. do 29. istog mjeseca, Dobrinja od 30. studenoga do 4. prosinca t. g.

Pošto je tekar započela radnja klaštrelca, društveni odbor ne nalazi se u stanju izreći svoje mnijenje o uspjehu iste radnje, što si pridržaje učiniti kad bude imao izdašnjih podataka o načinu i vrsnosti njegovoga djelovanja.

Izložba govoda.

Odlukom od 10. ožujka 1897 c. kr. ministarstvo poljodjelstva blagoizvolilo je pristati na molbu predsjedništva ove gospodarske zadruge, da se za pet godina obdržava u gradu Krku ogled i nadarivanje govoda. Odnosno na ovu odluku prvi od takovih ogleda i nadarivanja obdržavao se je dne 5. rujna 1897., drugi dne 27. istog mjeseca prošle godine, a treći dne 27. rujna ove godine.

Kako prošlih godina, tako i ove godine ogled izpao je posve povoljno.

Posebnim oglasom, objavljenim u svih općinama ovoga otoka, bijahu priopćena imena koli nagradjenih, toli onih koji su se približili nagradi.

Držimo za shodno, da ih i ovdje priopćimo:

I. Za bikove.

1. nagrada Antunu Brautu p. Antona iz Kornića for. 35.—
2. nagrada Petru Lesici p. Mihovila iz Sv. Vida > 25.—

II. Za krave.

1. nagrada Franji Tomi Hrčiću p. Petra iz Dubašnice for. 25.—
Dvije 2. nagrade Josipu Žučiću iz Pinezic i Antunu Milčetiću iz Dubašnice, svakomu po > 15.—
3. nagrada Antonu Sormiliću iz Dubašnice > 10.—

III. Za junce.

1. nagrada Ivanu Žučiću Antunovom iz Škrbe for. 20.—
Dvije 2. nagrade Mariji Morocin i Jerolimlu Mrakovčiću iz Kornića svakom po > 15.—
3. nagrada Antonu Mrakovčiću > 10.—

IV. Za par volova.

1. nagrada Ivanu Žicu p. Iva iz Vrbnika for. 25.—
2. nagrada Gašparu Bajčiću iz Dubašnice > 20.—
Približili su se nagradi i pohvaljeni su:
1. za krave: Braut Nikola p. Nikole iz Kornića, Kosić Ivan iz Lakmartina, Veljačić Pave-Pavlov iz Dubašnice, 2. za junce: Marinčević Ivanka Silvestrova iz Škrbe, Brusić Mato pok. Jure iz Brusić, Milčetić Ivan Antunov iz Dubašnice, 3. za volove: Petar Bogović pok. Pavla iz Bogovici, Toljanić Josip Ivov iz Vrbnika, Kraljić Ivan iz Zgombić, Morožin Nadal iz Škrbe.

Školske nagrade i stipendiji za poljodjelstvo.

Kako za prošle školske godine, tako i za ovu, razpisalo je c. kr. namjestništvo dvie podpore od godišnjih 120 for. za mladiće hrvatsko-slovenske narodnosti u Istri, koji bi željeli polaziti zemaljsku vinarsko-voćarsku i poljodjelsku školu na Grmu kod Novog Mjesta u Kranjskoj, te dvie podpore od 100 for. za mladiće iste narodnosti, koji hoće da polaze zemaljsku gospodarsku školu u Gorici.

Osım jednog mladića iz Dobrinja, koji je baš sada svršio prvu od navedenih škola, prijavio se je jedan mladić iz Punta i doznačena mu je podpora od 120 for. za pohudjanje gorisposmenute škole u tek. šk. godini.

Odbor ne može propustiti, a da što toplije ne preporučiti ovu tako važnu i korisnu stvar, pozivjuć pojedine zadrugare na sudjelovanje, da se pomnoži broj natjecatelja na navedene podpore.

Škola za pletenje košara u Dobrinju.

Doznajemo iz posve pouzdanoga izvora, da je c. kr. ministarstvo poljodjelstva uslišalo našu molbu i odredilo ustrojstvo škole za pletenje košara u Dobrinju.

Preporučamo što toplije stanovnikom ovoga otoka a navlastito onim iz općinama Dobrinja i Vrbnika, u kojih raste materijal za takav obrt, da šalju u što većem broju njihovu djecu u navedenu školu, kad bude otvorena, jer kad budemo imali naše ljude izučene u tom obrtu, čemo ne samo prepriječiti, da naši novci idju izvan našega otoka za dobavu proizvoda obrta, o kojem se radi, nego obratno, tuđi novci hoće k nama dolaziti za nabavu naših proizvoda.

Pucanje proti olujama.

Namjerom da se sakupi u što većem broju podataka, na temelju kojih bi se osnovala u ovoj pokrajini postaje za pucanje proti olujama, pokrajinsko gospodarsko vijeće svojim dopisom od 11. kolovoza t. g. pitalo je od zadrudnog odbora stanovite podatke za godinu 1899. i stanovita opća obilježja.

Tako se n. p. pitalo: Dan i sat kad je tečajem ove godine padala tuča; pravac ili smjer, koga se je u pojedinom slučaju

držala, je li naime dolazila iz sjeverne, zapadne ili koje druge strane;

ime pojedinih mjesta oštećenih od tuče, te iznos štete u pojedinih mjestih.

Pitalo se također, da se u opće obavijesti.

Koji pravac uzimaju ili od koje strane dolaze najveće oluje sa tučom u pojedinih predjelih našega otoka;

U koliko godina poprieko prouzrokuje gradobitina znamenite štete;

je li kod nas običaj, da se poljodjelci osiguraju proti šteti od tuče i u tom slučaju pod koje uvjete i kod kog kreditnog zavoda?

Pošto se radi o faktičnih okolnostih pojedinih predjela, zadružni odbor podnese spomenicu visokom c. kr. ministarstvu unutarnjih posala molbom, da isto blagoizvoli doznati iznos od 4000 forinti od svote, koja će biti doznačena iz državnih sredstava za podpore postradalim prilikom raznih nezgoda, i to za popravak i uredjenje komada ceste, koja vodi iz Vrbnika u Krk, naime komada od Sv. Nedjelje do samog mjesta, i

II. Da isti društveni odbor podnese spomenicu visokom c. kr. ministarstvu poljodjelstva molbom, da isto blagoizvoli shodna narediti, da se započne i nastavi radnja prosušavanja Vrbnickog polja na temelju jur izradjena nacrtu te radnje i polag načelah navedenih u naredbi od 1. lipnja 1893. br. 3194 istog c. kr. ministarstva.

Društveni je odbor ovršio točno podati mu nalog, ali akoprem se je i u lanjskoj glavnoj skupštini iza živahne razprave jednoglasno naložilo odboru, da pospješi kod c. kr. vlade navedeni posao, i akoprem odbor nije propustio nalog ovršiti, ipak do sada nije se započela ni jedna ni druga radnja.

Doista traje sveudilj dopisivanje sa općinom glede obijuh posala, ali ono što je poglavito, da se naime započne raditi, od toga još nije se došlo, sasvim da se radi o veoma potrebitim te posve prešnim radnjama.

Sajmovi blaga na otoku Krku.

U glavnoj skupštini, držanoj dne 13. listopada prošle godine, razpravljalo se među ostalim pitanje, da li bi se imalo umoliti vladu, da bi ista dozvolila obdržavanje jednog ili dvih sajma blaga na godinu u Krku?

Iza duge debate zaključilo se: Da se ima držati dva sajma na ovom otoku, i to na Jurjevu (24. travnja) i Lukovu (18. listopada), prvi u Krku a drugi u Dobrinju.

Što se pak sajmovnih predmeta tiče, zaključilo se, da bi se prodavalo svakovrstno domaće blago, kao n. p. goveda, konji, ovce, svinjad, mazge i svakovrstna pernata žival itd., te proizvodi istog blaga, kao n. p. kože, sir, vuna, jaja, mlieko, maslo itd.

Predsjedništvo zadruge priopćilo je na vrijeme c. k. političkoj izpostavi u Krku za nadležno postupanje, ali do sada nije se dobilo nikakova odgovora.

Od naše strane imamo izraziti želju, da bude stvar što prije riješena.

Izkaz američanskih loza u gojilištu krčke gospodarske zadruge od 12. listopada 1899.

I. Neciepljenih.

A) Matica, i to ovih vrsti:

a) Rupestris monticola 104
b) metalica 208
c) Vitis solonis 179
d) Riparia portalis 243
e) sales 184
f) Mješovitih (Iride) različitih vrsti 37

Ukupno 955

B) Položnica oko 15000

II. Ciepljenih.

na stalno posadjeni položnici sa cijepovima domaćih slijedeće vrsti:

a) Kobilara 160
b) Drukno (10 reda) 184
c) Kabornet (1 red) 37
d) Pačuvina (1 red) 39
e) Moškat (1 red) 41
f) na barsu pačuvina 68
g) u maloj ogradi mješarje 200
h) ciepljenih na zelenom 100*)

Ukupno 829

*) Od ovih nalaze se 18 na barsu.

III. Za prodaju

I. neciepljenih položnica oko 28000

II. neciepljenih presadnica 15000

III. ciepljenih 676**)

Izkaz voćaka u gojilištu iste zadruge do dana rzz. listopada 1899.

I. Neciepljenih:

1. jabuka 264
2. krušaka 212
3. kestenja 51

ukupno neciepljenih 527

II. Ciepljenih:

praskava na bademih 59

Zadruga je ove godine držala slijedeće strukovne novine: »Osiječku hrvatsku pčelu« i »Našu slogu«.

Usled odborskog zaključka, izdričebati će se ove godine slijedeća gospodarska orudja: 1 pile, 3 sjekire, 1 kosir, 5 škara za rezanje voćaka i razdijeliti će se oko 400 kg. krumpira za posebne vrsti za sjeme.

Darove mogu zdrričebanjem dobiti samo oni članovi, koji su platili članarinu.

*) Od ovih 100 komada pridržati će se u pokušajima, da se onlje presade.

Društveni odbor nabavio je ove godine 40 izdaka knjige »Kratka nauk istarskim vinogradarom, kako im valja saditi i ciepići američku lozu«, koja će se razdijeliti među članove.

Zadruga brojala je prošle godine 116 članova, a u ovoj godini upisala su se još četiri člana, time ljetos zadruge broji 120 članova.

Ovime mislim, da bar u glavnom ocrtah rad zadružnog odbora, što izvolite primiti do znanja.

Predsjednik pita, ima li ako kakovu opazku ili prigovor učinili tajnikovome izvješću?

Posto se nitko ne prijavi, odobrava se jednoglasno tajnikovo izvješće.

Prekluzi se zatim na

IV. Točku.

Izvješćaj blagajnikova o obracunu uprave godine 1898.—99.

Posto blagajnik Antun Karabalić nije posve vjest u hrvatskom jeziku, moli tajnika, da ga zamjeni u čitanju obracuna.

Tajnik pročita slijedeći blagajnikovo izvješćaj:

Obracun za upravnu godinu 1898-99 (od 10. listopada 1898 do 9. listopada 1899).

A) Račun zadruge.

Tek. Br.			Prihod		for.		nč.		Tek. Br.			Razhod		for.		nč.	
I.			Ostatak u blagajni dne 9/10/98	27	38				I.			Troškovi pisarne	30	—			
II.			Članarina za godinu 1897/98	64	10				II.			Tisak izvješća za god. 97/98	36	98			
III.			1898/99	12	30				III.			Trosak za izložbe goveda	13	80			
IV.			Zemaljski Odbor za lovne takse i globe za godinu 1898.	182	50				IV.			Za 300 kg. mođe galice	93	09			
V.			Politiška ispostava za globe	27	84				V.			Povratilo se dr. Viteziću na račun pozajmljenih pod br. VI.	35	66			
VI.			Pozajmljenih po dr. Viteziću	120	09				VI.			Za nabavu orudja za zdrrieh	12	30			
			Ukupno for.	586	71				VII.			Za knjige i novine	10	76			
			Odbiv od priloga razhod	294	10				VIII.			Ini troškovi	18	69			
			Ostane viška	92	01				IX.			Putni troškovi vodocu bika	42	91			
			Blagajna Zadruga ima viška	92	61							Ukupno for.	294	10			
			Voćnjaka ima viška	81	66												
			Ukupno for.	174	27												
			Odbivsi manjak rasadnika	170	63												
			Ostane u blagajni	3	63												

Antun Carabalić.
U Krku, dne 9. listopada 1899.

B) Račun rasadnika.

Tek. Br.			Prihod		for.		nč.		Tek. Br.			Razhod		for.		nč.	
I.			Od prodaje američanskih loza	34	30				I.			Manjak u blagajni dne 9/10/98	34	70			
II.			Pozajmljio dr. Viteziću	100	—				II.			Zakupnina od 1/1 do 31/6/98	25	—			
III.			Unislo od prodaje grožđa i inih proizvoda	3	95				III.			Nabava koloca	1	10			
IV.			Unislo od prodaje 23 kg. žice	5	44				IV.			siemena, boje, olava, i dr.	22	11			
			Ukupno for.	143	69				V.			Za prenos i ejonu govoja	14	55			
			Razbroj:						VI.			Vrtlaru plaće za ožujak, svibanj, lipanj i srpanj 1899	50	—			
			Razhod for.	314	32				VII.			Nadničarom	24	50			
			Prihod	143	69				VIII.			Željezne šipke za bars	93	35			
			Ostaje manjak for.	170	63				IX.			Kamici	9	70			
									X.			Murati	9	23			
									XI.			Popravak orudja	29	48			
												Ukupno	314	32			

C) Račun voćnjaka.

Tek. Br.			Prihod		for.		nč.		Tek. Br.			Razhod		for.		nč.	
I.			Ostatak dne 9/10/98	121	88				I.			Zakupnina od 1/7 do 31/12/98	25	—			
II.			Podpora od Vis. Vlade	100	—				II.			Nadničarom	14	90			
			Ukupno for.	221	88				III.			Vrtlaru plaće za listopad, studeni, prosinac 1898, siječanj, veljača, travanj, kolovoz i rujna 1899	100	—			
			Odbiv od priloga razhod	140	22				IV.			Ini troškovi	—	32			
			Ostaje viška	81	66							Ukupno for.	140	22			

Iza pročitanoj blagajnikovog izvješća, predsjednik moli g. tajnika, da pročita vještačko mišljenje pregledatelja računa glede istoga izvješća koje glasi:

Slavna skupštino!

Podpisani kao pregledaoci računa kot. gosp. zadruge u Krku časte se priopćiti toj slavnoj skupštini, da su dne 11. t. m. pregledali račune kot. gosp. zadruge kao i rasadnika amer. loza, te voćnjaka pripadajućih istoj zadruzi, i da su iste našli u potpunom redu i odgovarajuće dotičnim oblozima.

Predlažu stoga, da ista slavna skupština izvoli primiti do znanja, te podieliti zadružnom odboru ab-solutorij.

Krk, dne 11. listopada 1899.
Kan. Matija Oršić. F. Ljud. Brusić.

Predsjednik upita potom, da li se blagajnikovo izvješće prima do znanja, ili da li ima tko učiniti u pogledu istoga kakove opazke?

Oglasio se za rieč gosp. pop Vinko Premuda, komu predsjednik dozvoli; veli: već kod odobrenja izvješća zadnje glavne skupštine htjeo sam prisutnim razložiti, za što sam ja protivan u zadružnom vrtu podignutom barsu. Najmiovna pogodba međ samostanom Benediktinka i zadrugom glasi, da nakon izminuća 15-godišnjeg njuva sve melioracije, koje bi se našle u-zadružnom vrtu, ostale bi na korist najmodavca. Iz ovoga, štovana gospodo, razviditi hoćete da svaki veći potrošak u našem vrtu jest više na korist vlasnika, nego li na naš zadrugara, a tako i podignutim barsom nimalo se nemožemo veseliti, kad ga jednom izgubiti moramo.

Moj je predlög dakle, da melioracije ovakove vrsti: kao barsa itd., neka se u buduće ne čine, a da se može nabaviti vlastiti vrt, neka se stavi svake godine stanovita svota od suviška blagajne na dobiti najglavnica: za nabavu vlastitog zadružnog vrta, a medjutim, dok svrši najmuvna pogodba dosadašnjeg vrta, nek se istoga držati.

Predsjednik veli, da nije protivan kupnji vrta, ali da bi to za našu siromašnu zadrugu ogroman trošak bio, s toga mlađe, da bi se moglo teško do toga doći; ipak obećuje, da hoće u koliko bude moguće oko toga raditi.

Nakon poduljeg prepiranja napose med predsjednikom i popom V. Premuda, predsjednik stavlja na glasovanje predlog prvoga, koji bje od prisutnih skupština jednoglasno prihvaćen, dodatkom, da za slučaj dodje li zamoljena podpora vlade u svrhu podignuća barsa u združnom vrtu, tad neka se ista u koliko do stajala bude za baras i potroši.

Budući se niko više za rječ ne oglasi, predsjednik stavlja na glasovanje obračun godine 1898—99, kojega skupština jednoglasno odobravaju.

V. Točka.

Ivi predložil.

Na predsjednikov poziv prijavi se za jedan predlog gosp. pop Ivan Trinajstić, župeupravitelj u Dobrinju, obrazlažući taj predlog na sljedeći način.

Častna gospodo!

Osvjedočeni jesmo svi, da na našem otoku najbolje napreduje govedarstvo, kako to dokazuje i ovogodišnja izložba goveda, koja je bila u Krku. Ovečarstvo žalibože kod nas nazaduje. Koji bi tomu bio uzrok, ako ne, što radi slabih godina naši seljaci ostavljaju svoje kuće, da si zasluže za prehraniti svoju obitelj i što se obično događaju tada, kada ovce-davnu najveću korist seljaku. Ali govedarstvo uz sve slabe godine divno napreduje, a i pravo je, jer govedo je seljaku najkorisnije blago, služi mu za urediti svoje zemlje, dobiva od njega mlieko, maslo, sir i gnjoj a radi dobrog i tečnoga mesa mu je uvijek novac sjeguran za njega.

Zadruga naša nastoji, da pučanstvo našega otoka još većom ljubavlju goji ovu glavnu struku gospodarstva, priredjujući svake godine izložbe goveda, pri čem ju glavno podupire i visoka vlada, davajuć koju svotu za nagrade. Nu na samih izložbah ne smijemo ostati, već treba da koraknemo korak dalje, jer tko ne napreduje, taj nazaduje. Taj korak, kojega bi zadruga morala da učini, bio bi taj, da se po našem otoku podignu društva za osjeguravanje goveda. Takvih društva imade u Njemačkoj do 10.000, imade ih i u našoj državi. Svrha takovim društvom je ta, da ako seljaku po nesreći pogine koje govedo, da taj seljak ne bude na gubitku, nego da ga njegova braća seljaci — razumije se, koji su s njim osjgurivali svoja goveda — polag procjene nadoplate. Za seljaka jednoga, izgubi li po nesreći jedno govedo, veliki je to gubitak! Taj gubitak nebi bio velik, kad bi se imalo 20, 50, 100 glava, ali kad se obično ima po 2 ili 4 glave, to je velika nesreća za njega.

Takve nesreće na našem otoku događaju se svake godine: tako lani i ove godine je grom ubio u Omišlju po dvie glave, na drugi način poginulo je isto i u Dobrinju lani i ove godine neke govedo, u obće takve nesreće događaju se skoro u svakoj občini, radi toga naši seljaci mnogo trpe i gube. Budu li se po našem otoku ustrajale takove zadruge, tada seljaci u slučaju nesreće, biti će oštećeni, budu li u združgu upisani. — Kako i na koji način društvo dojde do novaca, da može izplatiti nesreće? To se događja na dva načina.

1. je, da svaki član godimice plaća toliko po sto, koliko stotina polag procjene vrijede njegovi volovi;
2. bio bi, da član kroz godinu ništa ne plaća, nego samo u slučaju nesreće kojega člana, plati toliko po vrijednosti njegova osjegurana blaga.

Kako jedan tako drugi način dobar je, a koji bi bio bolji za naše strane, to prepuštam odboru, da ga on odabere. Kako vidite, društvo ovo liepo je i koristno! S toga predlažem:

da odbor priredi pravila društva za uzajamno osjeguravanje goveda, i da ista društva uznastoji ustrojiti na našem otoku u svakoj občini.

Predsjednik stavlja na glasovanje ovaj, kako on kaže, toli važan predlog, a skupština ga sa odobravanjem prihvaćaju u celosti, želeći, da se što prije ustroje takova društva na našem otoku.

Oglasi se za rječ Ivan Španjol, obč. tajnik u Dobrinju, te dobiv ju, veli:

Kako smo iz početnog predsjednikovog izvješća danas čuli, najveća je potreba, da se potiče i nagovara puk na sadjenje ameriškanskih loza. U tome se ja podpunoma slažem, a slagati se mora i svatko drugi, koji pozna siromašne okolnosti našega seljaka na ovom otoku. Ta strašni bič — filoksera — nemilo napreduje, te se je jur i u Dobrinju pokazala, gdje se mislilo, da je još nema. Puk neuk nagovarati na sadjenje ameriškanske loze, nije jagak posao, a opeta nije se

lahko ni seljaku tog posla poprimiti. Prije svega neće nam da vjeruje o koristi i dobrom napredku ameriškanske loze, već hoće da vidi, kako u drugoga uspieva, a drugo uz svu dobru volju i nemože. Nemože, jer živi od svadganje svoje nadnice, te neprestaje mu ni časa, da bi mogao za budućnost raditi. S druge strane treba duboko razkopati zemlju, kupiti i ciepati loze, a odkuda da nabavi novac, ni kako ciepati kad nezna? Za gojenje marve izhodilo se držanje izložba sa nagradami u Krku, ali za sadjenje i gojenje ameriškanske loze do sada ništa, premda znademo, da glavni proizvod vina na našem otoku skoro je propao, a time propalo je i stanovništvo; dok se ovo ne podigne, vladati hoće uvijek siromaštvo na našem otoku.

Moj je predlog dakle:

I. da se odbor vručie zauzme kod vis. ministarstva poljodjelstva, da osobam, koje bi voljne bile pitati ili su već pitale višegodišnji bezkamatni novčani zajam u svrhu filokserom uništene vinograde obnoviti ameriškanskom lozom, bude taj zajam, podijeljen.

II. da se uzornim nasadom ameriškanskih loza diele novčane nagrade.

III. da se u svih obćinama, gdje još neobstoje, ustroje razsadnici sa ameriškanskom lozom.

Predsjednik stavlja na glasovanje predloge pod I., II. i III.

Skupština sa povlađivanjem odobravaju i jednoglasno prihvaćaju sve predloge.

Govornik nadalje moli predsjedstvu, da bi podneslo spomenicu vis. ministarstvu za izdašnu podporu puku obćine Dobrinju, u svrhu proušćenja Luga i za popravak puta Dobrinj-Omišalj.

Predsjednik stavlja i ovo na glasovanje, a skupština jednoglasno prihvaćaju.

Gosp. Kraljić Mate iz Dubašnice, dobiv rječ, veli, da u današnje kukavno stanje seljaka, neobhodno bi potrebito bilo, da od strane države bi se diele nagrade onim težakom, koji uzorno gospodare, odnosno najbolje i najprikladnije obrađuju svoja zemljišta.

Govornik stavi u tom smislu njegov predlog na glasovanja, a prisutni ga jednoglasno prihvaćaju.

Gosp. pop Ivan Trinajstić dobiv rječ, predlaže, da se umoli visokom ministarstvu poljodjelstva za pripisanje jednog ili više bika za naskok krava muzara.

Ivan Španjol slaže se sa predgovornikom, ali misli, da ako se ne dobije sa bikovima i krave iste pasmine, tad neima izgleda, da bi se postigla svrha, pošto neima na ovom otoku dobrih krava muzara; s toga predlaže, da se istodobno umoli vladu, da bi izvolila podijeliti za svakog pojedinog bika do pet krava muzara iste pasmine kako i bikovi.

Predsjednik stavlja na glasovanje, a prisutni primaju oba predloga.

Pop Anton Kirinčić veli, da bi se popitala za druga za dobavu takozvanog gnjoja »Anelita«.

Putujući učitelj Trampuš savjetuje, da se rađje čine pokusi sa kemijskim gnojem.

Učitelj Petar Matanić također je mnijenja, da se pokusi čine sa kemijskim gnojem, ali budući da je isti ovomu pučanstvu posve nepoznat, te da se ovo istomu priču, predlaže, da se umoli visoku vladu, da bi priskrbila, da ga poljodjelci ovoga otoka mogu dobiti za polovicu cijene.

Skupština primaju i ovaj predlog.

Gosp. pop Ivan Trinajstić predlaže, da se snizi cijena ameriškanskih loza, i to za članove:

Položnice, za 1000, for. 2.—

Presadnice, za 1000, for. 4.—

Za nečlane, prve for. 3.—, druge for. 6.— i to samo do jedne hiljade, dočim za više od jedne hiljade ostaje cijena, koja je bila lani, naime položnice for. 3.— za članove a for. 4.— za nečlanove, presadnice for. 10.— za članove a for. 12.— za nečlanove.

Svaki pak, koji nebi od ovih dignuo u određenom roku, nema više prava da ih pita.

Luka Turato predlaže, da se svake godine porazdieli besplatno medju članove 15 komada ciepanih loza svakomu združgaru, koji se bude na vrijeme za iste prijavi.

Ivan Španjol podupire predlagatelja, ali moli, da loze budu ciepane sa onimi ciepovi, koje na poziv, imadu odposlati odbornici pojedinih obćinah gospodarskoj združgi.

Sve ove predloge predsjednik stavlja na glasovanje, a skupština jednoglasno prihvaćaju.

IV. Točka.

Proračun za godinu 1899.—1900.

Za blagajnika Antona Karabaića, tajnik Juraj Mužina pročita sljedeći:

Proračun pa godinu 1899-1900.

Tek. Br.	Prichod	for.	nč.	Tek. Br.	Razhod	for.	nč.
I.	Ostatak u blagajni do 9/10/99	3	63%	I.	Troškovi pisarne	30	—
II.	Zaostatak članarine god. 98/99	20	—	II.	Trošak izvješća o glavnoj skupštini	25	—
III.	Članarina za 1899/1900	100	—	III.	Vez, dobara knjiga i novina	30	—
IV.	(Globe te ino nepredviđeni dohodci	28	—	IV.	Dobava orudja za žiricanje	15	—
V.	Dohodak iz prodaje loza i voćaka	100	—	V.	gospodarskih strojeva	50	—
VI.	Dohodak iz pokr. taksa i godba	50	—	VI.	Plaća nadziratelju združnog vrta	150	—
VII.	Vrijednost od 398 kg. modre galice naboleće se u zalisi	119	40	VII.	Zakupnina za godinu 1900	50	—
VIII.	Vrijednost 70 kg. sumpora nabolećeg se u zalisi	5	60	VIII.	Troškovi za ogled goveda	25	—
IX.	Podpora voćnjaku od Vis Vlade	100	—	IX.	Duga naprama dru. Viteziću	187	42
	Ukupno for.	528	63%	X.	Ini troškovi	20	—
					Ukupno for.	528	42

Poslie razjašnjenja pojedinih točaka prihoda i razhoda, skupština jednoglasno odobrava proračun.

VII. Točka.

Izbor odbora.

Gosp. Petar Matanić, učitelj, predlaže, da se aklamacijom izabere odbor.

Predsjednik dr. Dinko Vitezić moli prisutne, da ne reflektiraju na njega kod izbora, pošto on je starac, te su mu uzmanjkale sile za daljnji rad.

Učitelj Petar Matanić u ime svih skupština zamoli g. dra. D. Vitezića, da se još porimi te u istinu teške za njega službe, koji napokon pristaje ganutljivim riečmi na izraženu želju prisutnih skupština.

U odbor bili su izabrani dr. D. Vitezić, dr. Antun Gršković, Antun Karabaić, Mitroslav Celebrini, iz Krka, Josip Žic-Kancelarić iz Punta, Josip Matejić iz Baške, Josip Trinajstić iz Vrbnika, Mate Sucić iz Dobrinja, Luka Turato iz Omišlja i Petar Skarpa iz Malinske.

Izdribranje darova.

48. Laura Gandusio, iz Krka, pilu.
85. Premuda Franc, iz Baške, skare.
93. Žic Ivan Klaić, iz Punta, mašan.

47. Dr. Orlić, kanonik-župnik iz Krka, mašan.
23. Španjol Ivan, tajnik iz Dobrinja, pilu.
17. Žic Miho Muharić, iz Garice, nož.
97. Bogović Petar, iz Dubašnice, skare.
62. Dr. Mahnić, biskup u Krku, kosir.
44. Antončić Niko, iz Omišlja, pilu.
58. Samostan Franjevaca, Krk, nož.
9. Brusić Mate, iz Vrbnika, skare.
99. Mužina pop Miho, iz Dubašnice, nož.
113. Variola pop Ivo, iz Dobrinja, skare.
41. Turato Luka, stolar iz Omišlja, pilu.
31. Albaneže Niko, trgovac iz Omišlja, nož.
8. Volarić Niko, iz Vrbnika, skare.
115. Feretić Mate, iz Omišlja, mašan.
14. Dr. Dinko Vitezić, iz Krka, nož.

Iza toga predsjednik se zahvaljuje prisutnim, te zaključuje skupštinu u 3 sata poslie podne.

U Krku, dne 12. listopada 1899.

Dr. Dinko Vitezić v. r. Juraj Mužina v. r.
predsjednik tajnik